

דף כג.

עין משפט א.ב.ג.ד.

ח'מ סימן קנה פעיף לו

לו. לד"א בראהו ושתק שמחל ואינו יכול לחזור ולבקש הרחקה בשאר נזיקין חוץ מד' דברים * והם: העשן, ריח בית הכסא, האבק וכיוצא בו, ונדנוד הקרקע שכל אחד מאלו אין לו חזקה גם בראהו ושתק אפי' אחרי כמה שנים, שאין הדעת סובלתן ויכול לומר לו סבור הייתי לקבל ואיני יכול לסבול.

* ואפי' סמך זה קודם שבא השני לשם * צריך להסיר הנזק.

* מיהו אם זכו שניהם משל הפקר כל הקודם זכה * ואין השני הבא אחריו יכול למחות אע"פ שזה גירי דיליה, שהשני הוא שהביא על עצמו הגירי שסמך כל כך לראשון.

לו. לח. גם בהיזק ראייה במקום שצריך מחיצה כגון בחצר השותפין * שיש בה דין חלוקה, או שחילקה מרצונם אין להם חזקה מאחר שמזיקים זה את זה ובלי שום עשיית מעשה אין להם חזקה, אע"פ שעמדו כך בלא מחיצה שנים רבות אחד כופה את חברו לעשות מחיצה בכל עת שירצה.

לו. לט. שינו חז"ל נזיקין אלו משאר נזיקין לפי שאין דעתו של אדם סובלת נזיקין אלו, וחזקתו שאינו מוחל בדבר שהזיקו היזק קבוע.

א. ממסקנת הגמ' ב"ב כ"ג ע"א. ועפר ואבק מדף כ"ו ע"א. ונידנוד הקרקע מדף כ"ה. ורמב"ם בפ"א משכנים הלכה ד'.

ב. ואפי' החזיק ג' שנים מ"מ בעשן ובית הכסא המזיק צריך להרחיק. סמ"ע ס"ק ע"ט.

ג. ריב"ש בתשובה סי' שכ"ב, וד"מ.

ד. בדבר שההיזק הוא ממילא כו"ע מודים דלא מהני חזקה. ועוד מטעם אחר שכתב הטור בסי' קנ"ז סעיף ט', דטעמא דחזקה כיון שלא מיחה הפסיד, והיינו דוקא שהמחזיק מזיק ואינו ניזק, כגון מי שיש לו חלון פתוח לחצר חברו, אבל היכא שהמחזיק ניזק כמו שהוא מזיק יכול לומר לא חששתי למחות כיון שאני מזיקך כמו שאתה מזיקני והייתי ממתין אולי תפתח אתה לתבוע וגם היזק תדיר הוא זה כמו עשן ובית הכסא לא רק חלון שאינו תדיר שלאורה הוא עשוי ולא להסתכל בו לחצר חברו, שאסור הוא לאדם להסתכל לחצר חברו.

ומ"מ גם באלו אם קנו מידו ה' שמחל, אינו יכול לחזור בו.

ח"מ סימן קנה פעיף לט

ל.ט. * מ.ב. כל נזק גדול שאין אדם יכול לסובלו אין לו חזקה י'. כגון החזיק לעשות נבלות במקומו ז' ונכנסים עורבים בגלל הדם והרי הם מצירים את חבירו בציפצופם או בדם שברגליהם ויושבים על אילנותיו ומקלקלים פירותיו ה', אם היה קפדן או חולה שהציפצוף מזיקו, המזיק חייב לבטל אותה מלאכה או ירחיק עד שלא יבא לו נזק, שהיזק זה דומה לריח בית הכסא שאין לו חזקה.

עין משפט ה.

ח"מ סימן קנה פעיף לט

עין בסעיף הקודם

עין משפט ו.ז.

ח"מ סימן קנה פעיף כד

כד כה. מרחיקין השוכך מהעיר חמשים אמה ט', ולא יעשנו בתוך שלו אא"כ יש לו נ' אמה לכל רוח.

ואם לקחו י' מאחר כמות שהוא אפי' הוא בתוך בית רובע הרי הוא

ה. ובלא קנין לא מהני, שדומה לקרע כסותי והפטר שיכול לחזור בו, אף שהתחיל כבר לקרוע, לכך צריך קנין לחזק הדבר. כ"כ הב"ח.

ועיין בביאורים ס"ק כ' דאפי' בשאר נזיקין לא מהני מחילה בלא קנין מטעם זה, ודוקא שמחל לו אחר שהיה שם דבר הניזק, אבל אם נתן לו רשות להעמיד שם קודם שיהיה דבר הניזק, אפי' בעשן ובית הכסא הוי מחילה בלא קנין. נתיבות בחידושים ס"ק ס"ד.

ו. טור בשם הרא"ש ב"ב פ"ב סי' י"ח. ולמדו ממעשה דרב יוסף ב"ב כ"ג. וכ"כ הריב"ש בסי' קצ"ו.

ז. וכתב ה"ה בפ"א משכנים הלכה ה' שאע"פ ששאר אנשים אינן מקפידים בזה, וזה דעתו קצרה ומקפיד בזה יכול למחות ואין חזקה מועילה כנגדו. וכתבו המפרשים והוא שידוע ומוחזק שאין דעתו סובלת, וזהו מה שכתב המחבר בסעיף מ"א.

ח. היינו שהוא מפונק ואינו יכול לאכול הפירות שנתלכלכו בדם. סמ"ע ס"ק פ"ח.

ט. משנה כ"ג ע"א. והטעם שלא יפסידו זרעוני הגינה שבתוך העיר או שעל גגי העיר, ושיערו חז"ל בנ' אמה כרסם כבר מלא, ואינם מזיקים עוד. סמ"ע ס"ק נ"ד.

י. ה"ה גורן ובורסקי דסעיף כ"ב וכ"ג. סמ"ע ס"ק נ"ו. ובפעמוני זהב הקשה דמאי שנא גורן שגם בקדם מסלקו, ותירץ דשאני התם אפי' היה עשוי בהיתר מקודם עכ"ז יכולים אח"כ הבאים לקבוע שם דירתם ולמחות בו אבל כאן איירי שמחלו לו ועשה השוכך ולא מיחו ע"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

בחזקתו. ואפי' נפל יכול לחזור ולבנותו שטוענים ללוקח **ב** שהראשון עשאו ברשות אפי' נגד רבים.

עין משפט ז.ט.ג.כ.ל. חו"מ סימן שע פעיף א

א. יש דברים שאסרו חכמים משום גזל והעובר עליהם הרי זה גזלן מדבריהם **ל**. כגון מפריחי יונים ומשחקים בקוביא, כיצד, לא יפריח אדם בתוך הישוב שהרי לוקח ממון אחרים שלא כדין משום כשהוא משלח זכר שיביא נקבה משובך אחר **מ**, או נקבה ותביא לו זכר, וה"ה בשאר חיות או עופות **נ**, והעושה כן הרי זה גזל מדבריהם.

עין משפט מ.נ. חו"מ סימן קנה פעיף כד
עיין לעיל דף כב: עין משפט ח

דף כג:

עין משפט א.ב.ה.ו.ז.ז.ט. חו"מ סימן רפ פעיף ח

יא. גוזל שמדדה ואינו יכול לפרוח הנמצא קרוב לשובך אם נמצא בתוך חמשים אמה הרי הוא של בעל השובך, ומחוץ לנ' אמה של מוצאו שאין הגוזל מדדה יותר מנ' אמה **פ**.

- ב.** והעיר הט"ז שלא אמרו כן אלא בדבר שהמוכר עצמו נאמן בחזקה שיש עמה טענה, אבל בדבר שלא מהני חזקה כגון בעשן ובית הכסא אין טוענין ללוקח.
וע"כ חלק דבורסקי וגורן דאיכא היזקא דגופא לא מהני חזקה. נתיבות ס"ק מ"ד וכתב דכן העיקר כהט"ז.
- ג.** רמב"ם פ"ו מגזילה הלכה ז', ממשנה בסנהדרין כ"ד ע"ב, ושם בדף כ"ח ע"ב מפריח יונים כדי להביא אחרים.
- מ.** ואין זה גזל גמור שגם בעל השובך שבאים משם לא זכה בהם בקנין גמור שמעלמא באו אליו, אלא שחכמים אסרוהו משום סרך גזל. סמ"ע ס"ק א'.
- נ.** אבל בהמות אין דרכם להביא מהיערות אלא מבין שאר בהמות שיש להם בעלים ויש בזה גזל גמור חוץ משור הבר. סמ"ע ס"ק ב'.
- ס.** ממשנה ב"ב כ"ג ע"ב, ואמרו בגמ' דבשיעור נ' אמה ממלאים כריסם, וחזרות לקינם ואינם מדדים יותר כיון שאינה יכולה לפרוח. סמ"ע ס"ק ל"א. ומחוץ לנ' אמה של מוצאו, שאין לתלות שמהשובך נדדה ובאה, אלא אמרינן דעוברי דרכים עברו שם ונפלו

* ובשביל של כרמים **ע** אפי' מחוץ לנ' אמה של בעל השוכך.

ח יב. נמצא הגזול בין שתי שוככות הרי הוא של הקרוב יותר **פ**, ואם המרחק הוא מחצה על מחצה יחלוקו, והוא שהיונים של ב' השוככות שווין במנין אבל אם היו יוני שוכך אחד רבים יותר מהשני הלך אחר הרוב **צ** אע"פ שהוא רחוק **ק**.

* ובגזלות שמפריחין בכל ענין הוא של מוצאו **ר**.

מהם, ורובא דעלמא העוברים ושביים הם גוים. סמ"ע ס"ק ל"ב. והש"ך בס"ק כ"ג הביא מתוס' יו"ט בפ' לא יחפור שתמה דהא ממשנה בפ' אלו מציאות מוכח דאין בגזלות סימן וא"כ אפי' אם רוב ישראל הרי אלו שלו, ודחה דאין זו קושיא דאפשר שכאן איירי במצאן לפני יאוש דהוי יאוש שלא מדעת ולא הוי יאוש.

ע. ופירש רש"י שע"י הכרמים מדדה אפי' מחוץ לנ' אמה. סמ"ע ס"ק ל"ג.

פ. פירוש כשהוא בתוך נ' אמה לשתיים או בשביל כרמים ואפי' מחוץ לנ' אמה. סמ"ע ס"ק ל"ד.

צ. דקימ"ל דכשיש ספק במה לתלות אם ברוב או בקרוב תולים ברוב כמו בסי' רנ"ט סעיף ח'.

ק. היינו כגון שהיה תוך עשרים לשוכך שיוניו מועטין ובתוך מ' אמה לשוכך שיוניו מרובין, אבל אם היה יותר מנ' אמה לשוכך אחד אפי' של המרובין הרי זה של האחר שאין הוא מדדה יותר. ה"ה.

ר. דתולין ברוב העולם שהם גוים ולא בקרוב אף שהם ישראל. סמ"ע ס"ק ל"ו.